

ALS

Kørestol

Siddestilling

Systematik og metode

- Koordinere med øvrige indsatser (bil, bolig, kommunikation)
- Planlægning ift. borgers ressourcer (udtrætning)
- Borgers ønsker og prioritering af rækkefølgen fx vha IPPA
- Plan for forløb – herunder opfølgning
- Forvent stort tidsforbrug
- Forvent løbende tilpasninger
- Dokumentation/journalføring
- Systematisere opsamling på afprøvning
- Sikre instruktion af pårørende og hjælpere

Afdække nuværende funktionsniveau

- Siddeevne/siddeforudsætninger
- Forflytninger
- Aktiviteter i siddende
- Betjening af kørestol
- Betjening af kommunikationsudstyr
- Forventningsafstemme ift. progression af sygdom

Den gode siddestilling?

Konsekvenser af nedsat muskelkraft

- Bagudkipet bækken
- Kyfotisk fra bækken til nakke
- Skrider frem på sædet
- Kan ikke stabilisere sig
- Scoliose
- Hælder til siden
- Taber hovedet/hyperlordose i nakken
- Tager ofte støtte med armene
- Armene falder bagud
- Aftagende mulighed for selv at køre stolen

- Fikseret, bagudkippet bækken
- Kyfotisk fra bækken til nakke
- Kan ikke løfte hovedet mod tyngden
- Stabiliserer sig vha. armene

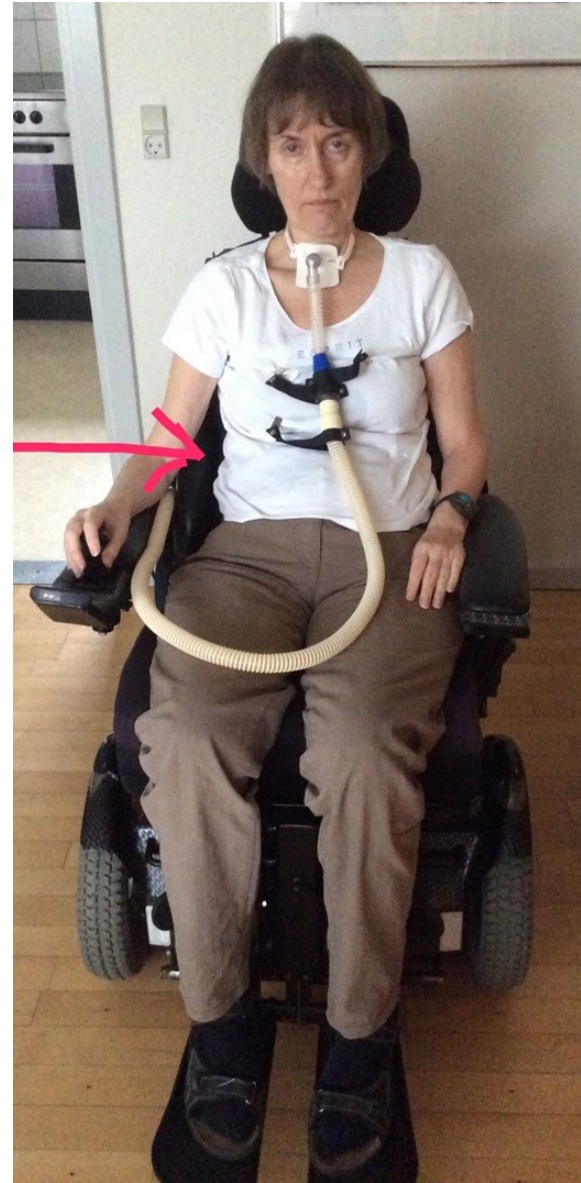

- Hovedet kan ikke rettes op til lodret
- Stemmer fra med armene
- Skrider frem på sædet
- Shear i vævet på både ryg og bagdel
- Stemmer fra/holder igen vha fødderne

S-formet scoliose

06-11-2017

Funktionel siddestilling for borgeren

- Hovedet lodret, i balance over skulderpartiet
- Vægtbæring på hele ryggen
- Arm/hånd kan bevæges frit

- Pres mod rygsøjle og skulderblade
- Vægtbæring på skulderbladene
- Tryk på bagsiden af lårene
- Meget tryktruet, risiko for vævsskade, shear
- Ondt på bagdelen og i lænden
- Smerter relateret til tryk
- Stræk på strukturer; belastning af columna og muskler

Forklaring på pude med høj forkant i stedet for stort sædekip

- Stabiliserer bækkenet – minimerer shear
- Giver en stilling, hvor hovedet balancerer og borger kan se lige frem
- Respekterer det bagudkippede, fikserede bækken: hvis sædet kippes mere og ryglænet rettes mere op for at borger kan se frem, vil ryglænet presse hende frem i sædet, fordi bækkenet ikke kan rettes op mod neutral. Det kan ikke imødekomme vinklen mellem ryglæn og sæde.

11

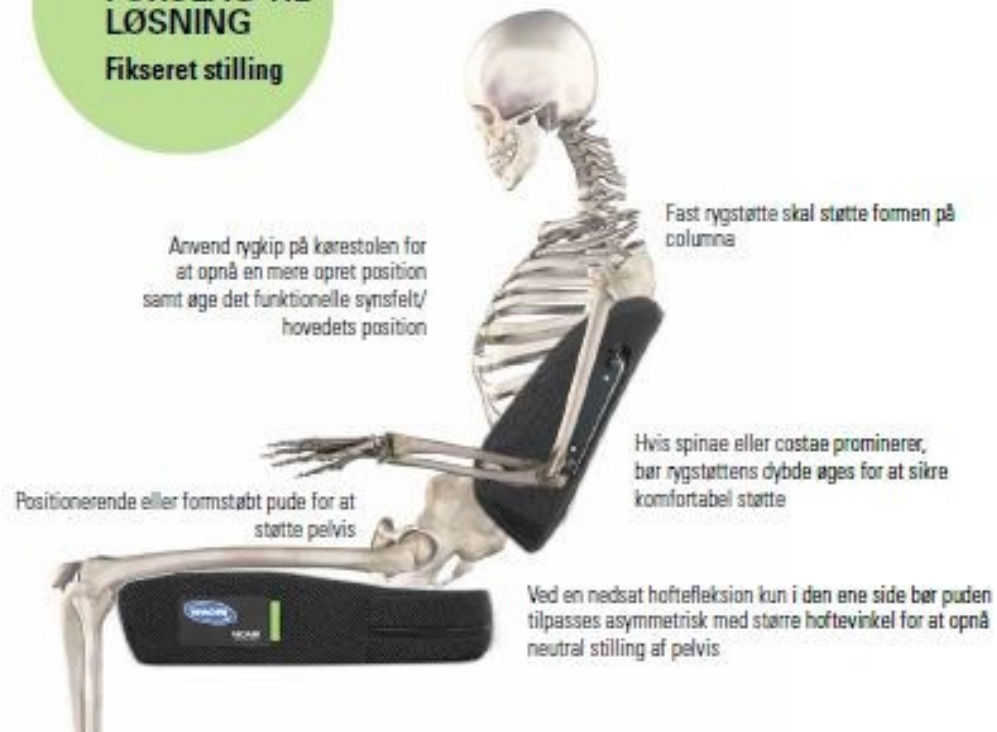
FORSLAG TIL LØSNING

Fleksibel stilling

FORSLAG TIL LØSNING

Fikseret stilling

Stillingen til venstre er ikke opnåelig, heller ikke med et større sædekip. Stillingen til højre er som borgers. Det ses, hvordan man må støtte op og respektere bækkenkipningen og kyfozen.

Illustration venligst udlånt af Invacare

Konsekvenser af nedsat respiration

- Manglende stabilitet
- Svært ved at tolerere støtte langs kropssiderne
- Svært ved at tolerere pres mod brystkassen
- Svært ved at bruge kip
- Stolen kommer til at fylde meget (pga respirator, sug, fugter)

Øvrige forhold

- Smerter relateret til tryk
- Belastning på led og muskler
- Risiko for fejlstillinger
- Ødem
- Hurtig udtrætning
- Spasticitet
- Fuld sensibilitet
- Bevaret intellekt/kognitive udfordringer
- Behov for alternativ styring
- Behov for Bi-pap/respirator
- Ergonomi for hjælpere

Hvilken kørestol?

- Komfortkørestol
- El-kørestol

Krav til elkørestol

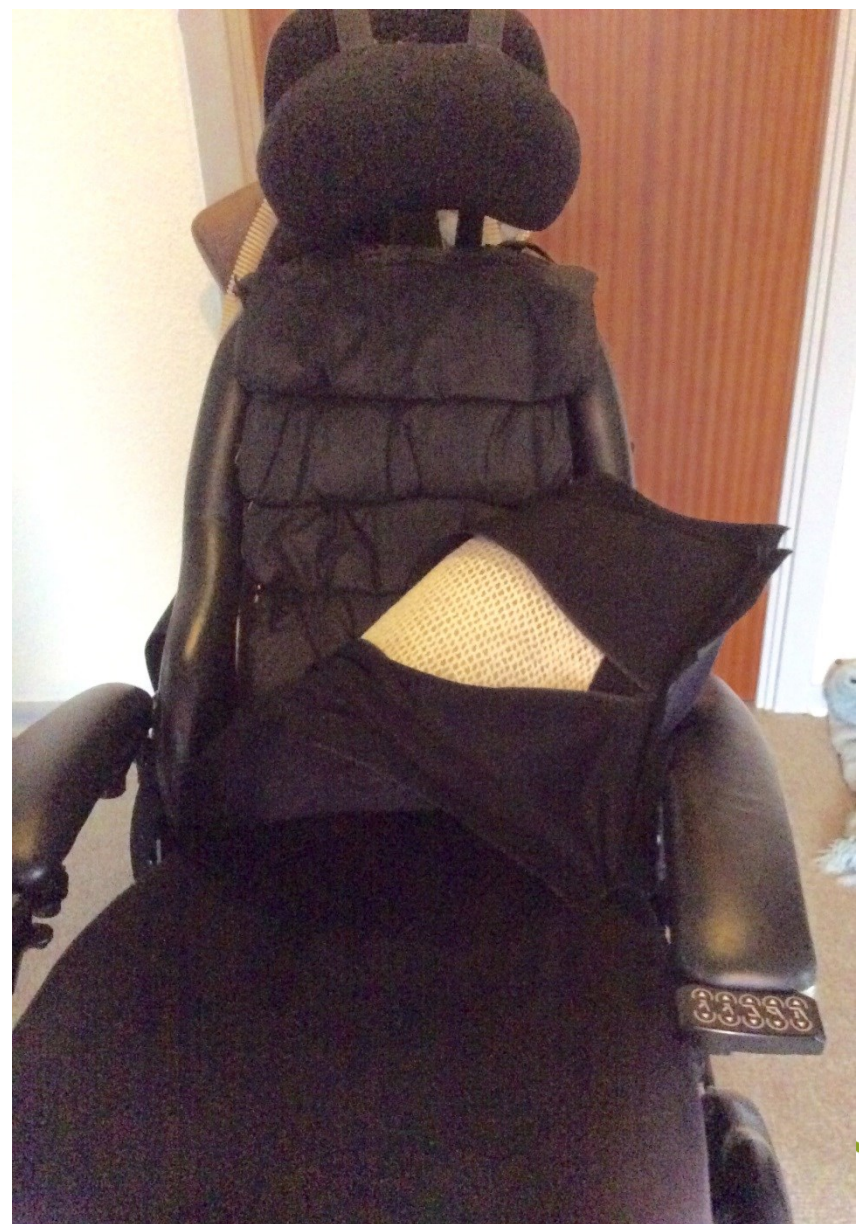
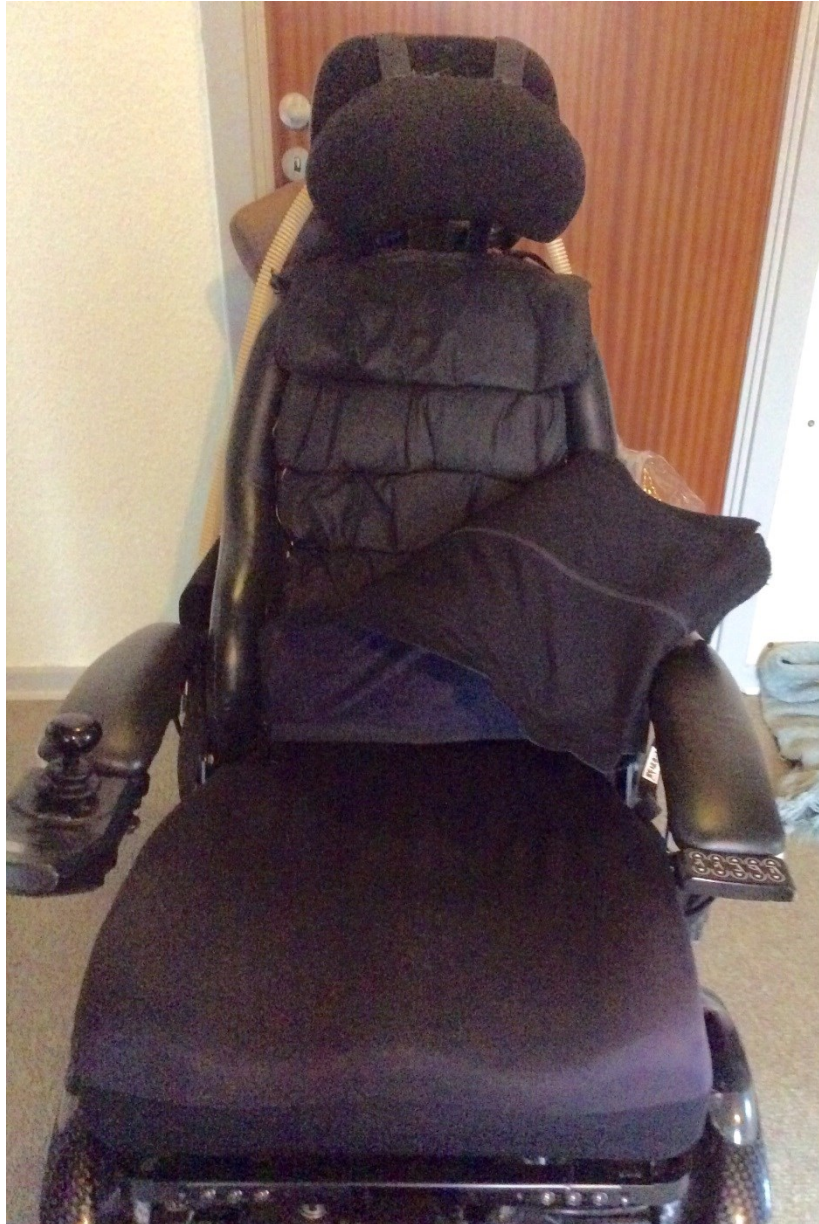
- Indendørs/udendørs
- Forhjuls, baghjuls, centerstyret
- Størrelse/længde
- Alle el-funktioner (kip, rygfæld, sædehejs, eleverbare benstøtter)
- Alternativ styreform/omverdenskontrol
- Ledsagerstyring
- Plads og kapacitet til Bi-pap/respirator (batteri)
- Øjenstyring, Lightwriter, iPad

Sædepude

- Trykaflastende materialer
- Stabiliserende
 - Bækkenstyr (evt. eksterne)
 - Lårstyr (evt. eksterne)
- Indstillelig eller med mulighed for at bygge op/fjerne materiale
- Evt. kombination af forskellige materialer
- Evt. to forskellige sædepuder
- Strækbart, eftergiveligt betræk

Ryglæn

- Komfortabelt og stabiliserende
- Mulighed for at indstille/opbygge
- Lateral støttemulighed (integreret eller ekstern)
- Trykaflastende materiale
- Eftergiveligt betræk, evt. ventilerende
- Obs på bækkenbredde og bredde i talje og axil

06-11-2017

Nakke/hovedstøtte

- Støtte baghoved eller støtte ind i nakke og under kraniekant
- Pandestøtte (sidesstøttepude eller pandebånd)
- Evt. trykaflastende materiale
- Evt. variationsmuligheder fx løs ekstrapude
- Halskrave
 - Cervical ortose standard/specialfremstillet af bandagist

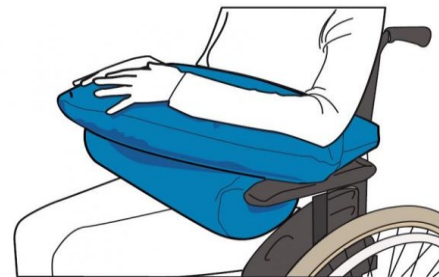
06-11-2017

06-11-2017

Armstøtte

- Armlæn med trykaflastende materiale
- Betræk (mobilitet/stabilitet)
- Armlæenslængde/-højde
- Albuestop, overarmsstøtte
- Armlæn placeret så armene ikke skal for langt ud til siden
- Evt. mågevinger eller bagud-opklappelige
- Ammepude/tryghedspuder
- Bord

Benstøtter/fodplader

- Eleverbare
- Delte eller centerstillede
 - Forflytningsmetode
 - Føddernes placering
- Lægpudder, indstillelige og blødt polstrede
- Indstillelige fodplader
- Evt. polstring på fodplader

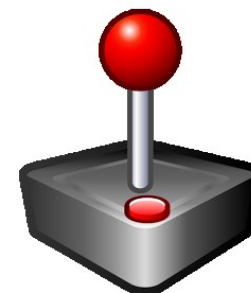

Seler

- Brystseler
 - H-sele
 - El-sele
- Hofte-/lårsele
 - Y-sele
- Fodbespænding

Betjening af stol

- Fysisk undersøgelse af muskelfunktion
- Placering af kontakter, joystick osv.
 - Alm. joystick
 - Mini joystick eller andre specialjoystick
 - Styring med hage, hoved, kind eller andre dele af kroppen
- Udformning af kontakter, joystick osv.

Forflytning

- Metode
- Sikkerhed
- Hjælpemidler
- Personhjælp
- Evt. krav til stol

